

# ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดียาเสพติด

## ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2564 และประมวลกฎหมายอาญา

ร้อยตำรวจโททินห์ กษัตริ์<sup>2</sup>

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดียาเสพติดพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2564 และประมวลกฎหมายอาญา โดยศึกษาจากความหมาย ประวัติความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายอาญา ประกอบกับกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดของประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่า ปัจจุบันยาเสพติดยังคงเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศไทยแม้จะมีการร่วมมือกันระหว่างทุกภาคส่วนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด รักษาการตีความอาญาพร้อมทั้งการบำบัด เพราะปัญหายาเสพติดเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักที่ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม ทั้งปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ปัญหาทางเศรษฐกิจ และปัญหาที่เกิดขึ้นกับเยาวชน เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่าปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาเรื้อรังที่ทำให้หมดไปไม่ได้ยาก แม้ประเทศไทยจะมีข้อกำหนดลงโทษผู้ทำผิดในคดีอาญาที่รุนแรง รวมทั้งมีปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดที่เข้มงวด แต่การระบาดของยาเสพติดก็ไม่ได้ลดน้อยลง นอกเหนือจากนั้นการใช้กฎหมายอาญาที่เข้มงวดรุนแรง ยังสร้างปัญหาอื่นขึ้นมาเพิ่มเติมคือการมีผู้ต้องขังในคดีอาญาจำนวนมาก จนส่งผลให้มีจำนวนผู้ต้องขังล้นเรือนจำเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ได้มีการบัญญัติประมวลกฎหมายอาญา และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 ขึ้นใหม่ โดยระบุเหตุผลในการประกาศใช้ ในท้ายของกฎหมายไว้ว่า “โดยที่กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกัน ปราบปราม และควบคุมยาเสพติด รวมถึงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดได้กระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ และการดำเนินการตามกฎหมายแต่ละฉบับเป็นหน้าที่และอำนาจของหลายองค์กร ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีความสอดคล้องกัน อีกทั้งบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน สมควรรวบรวมกฎหมายดังกล่าวจัดทำเป็นประมวลกฎหมายอาญา เพื่อประโยชน์ในการอ้างอิงและใช้กฎหมายที่จะรวมอยู่ในฉบับเดียวกันอย่างเป็นระบบ” ทั้งนี้ ประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าว ประกอบไปด้วย 186 มาตรา แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ภาค ได้แก่ ภาค 1: การป้องกัน ปราบปราม และควบคุมยาเสพติด, ภาค 2: การบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสภาพทางสังคม

---

<sup>1</sup>บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดียาเสพติด ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2564 และประมวลกฎหมายอาญา โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรนิติ เทพสุเมธานนท์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์สุเมธ งานประดับ และอาจารย์ ดร.พิรพงศ์ จงไพศาลสกุล

<sup>2</sup>นักศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (สาขาวิชานิติศาสตร์) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แก่ผู้ติดยาเสพติด และ ภาค 3: บทกำหนดโทษ นอกจากนี้ กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดอีกฉบับหนึ่งที่ออกมาคู่กันคือ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดียาเสพติดเดิม ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันด้วย<sup>3</sup> แม้ว่าประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 จะมีการปรับกระบวนการแนวคิดใหม่ รวมทั้งการตีความบทบัญญัติของกฎหมาย และการบังคับใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติดในการพิจารณาคดีของศาล แต่กฎหมายที่ออกมาใหม่นี้ก็ยังคงมีประเด็นที่ทำให้เกิดปัญหาได้ จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุง ดังเช่นปัญหาต่อไปนี้

ประการแรก คือ ปัญหาเกี่ยวกับการแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 11/7 ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2564 กฎหมายกำหนดให้มีการแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิดความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งประกอบด้วยกัน 2 กรณี คือ

(1) กรณีที่พนักงานสอบสวนยังไม่ได้ส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการ ให้พนักงานสอบสวนส่งคำขออนุมัติแจ้งข้อหาตาม มาตรา 125 หรือ มาตรา 127 แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด เพื่อขออนุมัติจาก เลขาธิการ ป.ป.ส. หรือผู้ที่เลขาธิการ ป.ป.ส. ทิมอบหมาย

(2) กรณีที่พนักงานสอบสวนได้ส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการแล้ว ให้อำนาจในการอนุมัติแจ้งข้อหาเป็นอำนาจของพนักงานอัยการ มีอำนาจอนุมัติให้แจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิดตาม มาตรา 125 หรือ มาตรา 127 แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติดได้

ในกรณีที่ (1) เรื่องขั้นตอนและเงื่อนไขการยื่นคำขออนุมัติแจ้งข้อหา แม้ว่าในปัจจุบันได้มีกฎกระทรวงว่าด้วยการแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิดฐานสนับสนุน ช่วยเหลือ หรือสมคบกันกระทำความผิดในกรณีร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2567 มาใช้บังคับ ให้อำนาจเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. สามารถยื่นคำขออนุมัติการแจ้งข้อหาต่อเลขาธิการ ป.ป.ส. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ป.ป.ส. มอบหมายได้โดยตรง ซึ่งจากเดิมหัวหน้าพนักงานสอบสวนเท่านั้นที่สามารถกระทำได้ แต่อย่างไรก็ตามการขออนุมัติแจ้งข้อหาของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. นั้นยังคงถูกจำกัดสิทธิอยู่ เพราะสามารถกระทำได้แต่กรณีที่เป็นผู้ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานจนทราบความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดเองเท่านั้น ซึ่งหากเปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา<sup>4</sup> ให้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ Drug Enforcement Administration (DEA) ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยมีกฎหมายบัญญัติรองรับอำนาจหน้าที่ไว้อย่างกว้างขวาง โดยให้อิสระในการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็น การจับกุม ตรวจสอบ ตรวจสอบ สืบสวนในทุกลักษณะความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติดให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ<sup>4</sup> แต่ในทางกลับกันกฎหมาย

<sup>3</sup> วงศ์พันธ์ อมรินทร์เทวา, พลิกหน้ากฎหมายยาเสพติดใหม่ เปิดมิติใหม่แห่งการแก้ปัญหายาเสพติดไทย [Online], Available URL: <https://www.the101.world/new-narcotic-bills/>, 2567 (สิงหาคม, 31).

<sup>4</sup> สันญา วงศ์สรรพ, “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด,” (วิทยานิพนธ์หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีปทุม, วิทยาเขตชลบุรี, 2554), หน้า 58.

ของไทยได้ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. อย่างมีข้อจำกัดทั้งที่เรื่องยาเสพติดดังกล่าวนี้เป็นอำนาจของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. โดยตรง ทำให้บางครั้งมีกระบวนการในการดำเนินการที่ล่าช้า ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการดำเนินคดีทางอาญาและทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control Model) ที่จะต้องกระทำด้วยความรวดเร็ว และต่อเนื่อง<sup>3</sup> จึงอาจส่งผลกระทบต่อความเป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรมของไทยได้

ประการที่สอง ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจในการสอบสวนและการทำความเห็นแย้งกรณีพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องคดียาเสพติด ซึ่งตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาชญา พ.ป.ส. มีอำนาจในการจับกุม ตรวจค้น ตรวจสอบ และยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดและเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มีอำนาจยื่นคำขออนุมัติแจ้งข้อหาในกรณีที่ศาลออกหมายจับแก่ผู้กระทำความผิด ตามมาตรา 125 หรือ มาตรา 127 จะเห็นได้ว่า เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มีการใช้อำนาจและหน้าที่ซึ่งถูกจำกัดสิทธิไว้ให้อยู่ในลักษณะผู้ปฏิบัติภาคสนาม เมื่อพิจารณาประกอบเรื่องการทำความเห็นแย้งกรณีพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องในคดียาเสพติด ปรากฏว่าผู้ที่ทำความเห็นแย้งก็เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเท่านั้น เนื่องจากไม่ได้มีการกำหนดเรื่องนี้ไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับคดียาเสพติดเป็นการเฉพาะ ส่งผลให้เลขาธิการ ป.ป.ส. ไม่มีอำนาจทำความเห็นแย้งกรณีพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีความผิดฐานสนับสนุน ช่วยเหลือ หรือสมคบกันกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งที่เลขาธิการ ป.ป.ส. เป็นผู้กลั่นกรองพิจารณาคำขออนุมัติในการแจ้งข้อหาความผิดดังกล่าว ซึ่งในคดียาเสพติดมีองค์กรที่เกี่ยวข้อง 3 หน่วยงานรัฐ คือ “ป.ป.ส.” สังกัดกระทรวงยุติธรรม “สำนักงานตำรวจแห่งชาติ” สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และ “สำนักงานอัยการสูงสุด” ที่เป็นส่วนราชการอิสระที่ไม่ขึ้นตรงต่อกระทรวง ทบวง หรือกรมใด การวินิจฉัยคำสั่งไม่ฟ้องหรือคำสั่งไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกาหรือถอนฟ้อง ถอนอุทธรณ์ และถอนฎีกา ของพนักงานอัยการ การทำความเห็นแย้งคำสั่งดังกล่าว จึงควรกระทำโดยหน่วยงานกลางและเหมาะสม มีอำนาจความรับผิดชอบในเรื่องนั้นๆ โดยตรง เป็นไปตามหลักการถ่วงดุลอำนาจ หลักความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่

ประการที่สาม ปัญหาเกี่ยวกับบทกำหนดโทษของผู้สนับสนุนหรือผู้ช่วยเหลือในการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 125 ซึ่งบัญญัติโทษสำหรับการกระทำที่มีลักษณะเป็นการสนับสนุน ช่วยเหลือ การจัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ที่ประชุม ที่พนักหรือที่ซ่อนเร้น รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กระทำความผิด ปกปิด ซ่อนเร้น หรือเอาไปเสียซึ่งยาเสพติดหรือวัตถุใด ๆ ที่ขึ้นหรือติดต่อบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิด จะมีความผิดฐานสนับสนุนการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการ เมื่อพิจารณาประกอบกับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 และ 86 จะเห็นได้ว่าผู้สนับสนุนและตัวการในการกระทำ

<sup>3</sup> ชาญภา พันธ์จินดา, “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพระหว่างการสอบสวน ศึกษากรณีเด็กเป็นผู้ต้องหา,” (สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี, 2552), หน้า 8-10.

ความผิดนั้น เป็นฐานความผิดคนละฐานกันและรับโทษต่างกัน ผู้สนับสนุนไม่ได้รับโทษเท่าตัวการ ซึ่งแตกต่างกับประมวลกฎหมายอาญาเสพติด ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาอาญาเสพติดเป็นปัญหาร้ายแรงอย่างหนึ่งของ สังคม มาตราการในการป้องกันและปราบปรามอาญาเสพติดจึงมีการลงโทษที่ต้องการตัดวงจรของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับอาญาเสพติด แต่อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าความผิดฐานสนับสนุนในการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับอาญาเสพติด ตามประมวลกฎหมายอาญาเสพติด มาตรา 125 บางประการ คือ การที่ผู้กระทำความผิดแต่จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ยานพาหนะ สถานที่ หรือวัตถุใด ๆ หรือที่ประชุม ที่พำนัก หรือที่ซ่อนเร้น หรือรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อจะช่วยให้ผู้กระทำความผิดพ้นจากการถูกจับกุม หรือเพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษนั้น ผู้ที่ช่วยเหลือดังกล่าวไม่จำเป็นต้องยุ่งเกี่ยวกับอาญาเสพติด ดังนั้นหากผู้สนับสนุนจะต้องรับโทษเช่นเดียวกับตัวการ โทษที่ได้รับอาจเป็นโทษที่หนักเกินกว่าความเป็นจริง ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน (Principle of Proportionality) คือ กระบวนการยุติธรรมทางอาญา จำเป็นต้องคำนึงถึงตั้งแต่กระบวนการตรากฎหมายให้การกระทำใดเป็นความผิดและต้องมีบทกำหนดโทษ เช่นไรจึงเหมาะสมได้สัดส่วนกับความผิดนั้น<sup>6</sup> และการช่วยเหลือผู้กระทำความผิดให้พ้นจากการถูกจับกุม หรือเพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษนั้นมีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 189 ซึ่งมีอัตราโทษที่เหมาะสมอยู่แล้ว เมื่อพิจารณาจากกฎหมายประเทศฝรั่งเศส และเยอรมนี พบว่านำเอากฎหมายอาญา มาบังคับใช้ได้มีการแบ่งแยกผู้กระทำความผิด ผู้ใช้ และผู้สนับสนุนออกจากกันอย่างชัดเจน และยังมีการลดหย่อนโทษของผู้สนับสนุนลงจากผู้กระทำความผิดอีกด้วย<sup>7</sup>

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาเสพติดตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณา คดีอาญาเสพติด พ.ศ. 2564 และประมวลกฎหมายอาญาเสพติด ทั้ง 3 ประเด็นปัญหาที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาและ วิเคราะห์แล้วนั้น ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 11/7 ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณา คดีอาญาเสพติด พ.ศ. 2564 ผู้ศึกษาเห็นว่า ควรกำหนดให้อำนาจเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. สามารถยื่นคำขออนุมัติ แจ้งข้อหาฯ ได้ทั้งกรณีที่เป็นผู้แสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานจนทราบรายละเอียดแห่งความผิดและรู้ตัว ผู้กระทำความผิดเอง และรวมถึงกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นเป็นผู้แสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน

<sup>6</sup> กิติมา แก้วนะรา และธานี วรรณทร์, “หลักความได้สัดส่วนกับบทกำหนดโทษที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำความผิดในคดีอาญาเสพติดให้โทษ: ศึกษากรณีแอมเฟตามีน,” บทความทางวิชาการนิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ ปรดิพนมยงค์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, หน้า 128.

<sup>7</sup> พัชรีย์ หนูชุม และธานี วรรณทร์, ปัญหาการกำหนดบทลงโทษตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับอาญาเสพติด พ.ศ. 2534 [Online], Available URL: <https://grad.dpu.ac.th/upload/content/files/ปี%205%20ฉบับที่%201%20เดือนสิงหาคม-พฤศจิกายน%202559/vol5-1-34.pdf>, 2567 (กันยายน, 4).

แล้วได้ประสานงานมายังเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. เพื่อจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ให้เกิดประสิทธิภาพและมีความรวดเร็วมากขึ้นได้ จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

**เดิม** กฎกระทรวงว่าด้วยการแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิดฐานสนับสนุน ช่วยเหลือหรือสมคบกันกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2565 ประกอบ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2567

ข้อ 1 “การขออนุมัติแจ้งข้อหาในกรณีที่ศาลออกหมายจับแก่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 125 หรือมาตรา 127 แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบรายงานหัวหน้าพนักงานสอบสวนและให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนยื่นคำขออนุมัติแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิดดังกล่าวต่อ เลขาธิการ ป.ป.ส. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ป.ป.ส. มอบหมายโดยเร็ว

วรรคสอง การขออนุมัติแจ้งข้อหาตามวรรคหนึ่ง หากเป็นกรณีที่เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. เป็นผู้ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานจนทราบรายละเอียดแห่งความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดให้ เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มีอำนาจยื่นคำขออนุมัติแจ้งข้อหาต่อเลขาธิการ ป.ป.ส. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ป.ป.ส. มอบหมาย ก่อนร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนต่อไป”

**ผู้ศึกษาเสนอ เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติม** กฎกระทรวง ว่าด้วยการแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิดฐานสนับสนุน ช่วยเหลือหรือสมคบกันกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับ ยาเสพติด พ.ศ. 2565 ข้อ 1 วรรคสองเป็น

ข้อ 1 “การขออนุมัติแจ้งข้อหาในกรณีที่ศาลออกหมายจับแก่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 125 หรือมาตรา 127 แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบรายงานหัวหน้าพนักงานสอบสวนและให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนยื่นคำขออนุมัติแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิดดังกล่าวต่อ เลขาธิการ ป.ป.ส. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ป.ป.ส. มอบหมายโดยเร็ว

วรรคสอง การขออนุมัติแจ้งข้อหาตามวรรคหนึ่งให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มีอำนาจยื่นคำขออนุมัติแจ้งข้อหาดังกล่าวต่อเลขาธิการ ป.ป.ส. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ป.ป.ส. มอบหมายก่อนร้องทุกข์กล่าวโทษต่อ พนักงานสอบสวนต่อไป”

2. ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจในการสอบสวนและการทำความเห็นแย้งกรณีพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องคดียาเสพติด ผู้ศึกษาเห็นว่า ควรให้อำนาจเลขาธิการ ป.ป.ส. หรือผู้ที่เลขาธิการ ป.ป.ส. มอบหมาย ให้มีอำนาจทำความเห็นแย้งกรณีพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องคดีความผิดตามมาตรา 125 หรือ มาตรา 127 แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด เนื่องจากเลขาธิการ ป.ป.ส. หรือผู้ได้รับมอบหมาย เป็นผู้กลั่นกรองพยานหลักฐานในการพิจารณาอนุมัติการแจ้งข้อหาความผิดดังกล่าว ซึ่งทราบพยานหลักฐานสำนวนคดีในความผิด มีความเหมาะสมที่จะทำความเห็นแย้งกรณีพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องกรณีดังกล่าว จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

**เดิม** พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 11/7 บัญญัติว่า “การแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 125 หรือมาตรา 127 แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด ต้องได้รับอนุมัติจาก เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือผู้ที่เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและ

ปราบปรามยาเสพติดมอบหมาย เว้นแต่ กรณีที่พนักงานสอบสวนส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดี แล้วพนักงานอัยการเห็นควรแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 125 หรือมาตรา 127 แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติดเพิ่มเติมให้พนักงานอัยการเป็นผู้อนุมัติให้แจ้งข้อหาเพื่อดำเนินคดีตามมาตรานี้ และเมื่อดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติแล้ว ให้พนักงานสอบสวนรายงานให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทราบทันที

วรรคสอง การขออนุมัติ การอนุมัติ และการรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

ผู้ศึกษาเสนอ เห็นควรเพิ่มเติม พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 11/7 วรรคสาม เป็น

มาตรา 11/7 “การแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 125 หรือมาตรา 127 แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด ต้องได้รับอนุมัติจากเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือผู้ที่เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมอบหมาย เว้นแต่ กรณีที่พนักงานสอบสวนส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีแล้วพนักงานอัยการเห็นควรแจ้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 125 หรือมาตรา 127 แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติดเพิ่มเติมให้พนักงานอัยการเป็นผู้อนุมัติให้แจ้งข้อหาเพื่อดำเนินคดีตามมาตรานี้ และเมื่อดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติแล้ว ให้พนักงานสอบสวนรายงานให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทราบทันที

วรรคสอง การขออนุมัติ การอนุมัติ และการรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

วรรคสาม ในกรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องคดีซึ่งเป็นความผิดตามมาตรา 125 หรือมาตรา 127 แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด ที่ได้รับอนุมัติในการแจ้งข้อหาจากเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือผู้ที่เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ให้การทำความเห็นแย้งตามมาตรา 145/1 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นอำนาจของเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือผู้ที่เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมอบหมาย”

3. ปัญหาเกี่ยวกับบทกำหนดโทษของผู้สนับสนุนหรือผู้ช่วยเหลือในการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดตามมาตรา 125 ผู้ศึกษาเห็นว่า การกระทำบางพฤติการณ์นั้นเพียงแค่เพื่อช่วยเหลือให้ผู้กระทำความผิดพ้นจากการถูกจับกุม หรือเพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษเท่านั้น ซึ่งผู้ที่ช่วยเหลือดังกล่าวไม่จำเป็นต้องยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดหรือการกระทำความผิดหลัก ดังนั้นหากผู้นั้นจะต้องรับโทษเช่นเดียวกับตัวการ โทษที่ได้รับอาจเป็นโทษที่หนักเกินกว่าความเป็นจริง จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

เดิม ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 125 บัญญัติว่า

“ในความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

- (1) สนับสนุนหรือช่วยเหลือผู้กระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด
  - (2) จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ยานพาหนะ สถานที่ หรือวัตถุใด ๆ เพื่อประโยชน์หรือให้ความสะดวกแก่การกระทำความผิด หรือเพื่อให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษ
  - (3) จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ที่ประชุม ที่พำนัก หรือที่ซ่อนเร้นเพื่อช่วยเหลือ หรือ ให้ความสะดวกแก่ผู้กระทำความผิด หรือเพื่อช่วยให้ผู้กระทำความผิดพ้นจากการถูกจับกุม
  - (4) รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กระทำความผิดเพื่อประโยชน์ หรือ ให้ความสะดวกแก่การกระทำความผิด หรือเพื่อให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษ
  - (5) ปกปิด ซ่อนเร้น หรือเอาไปเสียซึ่งยาเสพติดหรือวัตถุใด ๆ ที่ใช้ในการกระทำความผิด เพื่อช่วยเหลือผู้กระทำความผิด
  - (6) ชี้แนะหรือติดต่อบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิด
- วรรคสอง ผู้ใดจัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ที่พำนักหรือที่ซ่อนเร้นเพื่อช่วยบิดา มารดา บุตร สามี หรือภริยาของตนให้พ้นจากการถูกจับกุม ศาลจะไม่ลงโทษผู้นั้นหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้”

ผู้ศึกษาเสนอ เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 125 เป็น มาตรา 125 “ในความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้ใดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

- (1) สนับสนุนหรือช่วยเหลือผู้กระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด
- (2) จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ยานพาหนะ สถานที่ หรือวัตถุใด ๆ เพื่อประโยชน์หรือให้ความสะดวกแก่การกระทำความผิด
- (3) จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ที่ประชุม ที่พำนัก หรือที่ซ่อนเร้นเพื่อช่วยเหลือ หรือ ให้ความสะดวกแก่ผู้กระทำความผิด
- (4) รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กระทำความผิดเพื่อประโยชน์ หรือ ให้ความสะดวกแก่การกระทำความผิด
- (5) ปกปิด ซ่อนเร้น หรือเอาไปเสียซึ่งยาเสพติดหรือวัตถุใด ๆ ที่ใช้ในการกระทำความผิด เพื่อช่วยเหลือผู้กระทำความผิด
- (6) ชี้แนะหรือติดต่อบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิด

## เอกสารอ้างอิง

กิตติมา แก้วนะรา และธานี วรภัทร์. “หลักความได้สัดส่วนกับบทกำหนดโทษที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดให้โทษ: ศึกษากรณีแอมเฟตามีน.” *บทความทางวิชาการนิติศาสตร์. คณะนิติศาสตร์ ปรีดีพนมยงค์. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.*

ัชชญาภา พันธุมจินดา. “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเสรีระหว่างการสอบสวน ศึกษากรณีเด็กเป็นผู้ต้องหา.” *สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี, 2552.*

พัชรีย์ หนูชุม และธานี วรภัทร์. *ปัญหาการกำหนดบทลงโทษตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534* [Online]. Available URL: <https://grad.dpu.ac.th/upload/content/files/ปีที่%205%20ฉบับที่%201%20เดือนสิงหาคม-พฤศจิกายน%202559/vol5-1-34.pdf>, 2567 (กันยายน, 4).

วงศ์พันธ์ อมรินทร์เทวา. *พลิกหน้ากฎหมายยาเสพติดใหม่ เปิดมิติใหม่แห่งการแก้ปัญหายาเสพติดไทย* [Online]. Available URL: <https://www.the101.world/new-narcotic-bills/>, 2567 (สิงหาคม, 31).

สัณญา วงศ์สรรพ. “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.” *วิทยานิพนธ์หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีปทุม. วิทยาเขตชลบุรี, 2554.*